

REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (UE) 2022/1838**z dnia 4 maja 2022 r.****zawierająca uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Wspólnego Przedsięwzięcia w dziedzinie Europejskich Obliczeń Wielkiej Skali za rok budżetowy 2020**

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając swoją decyzję w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Wspólnego Przedsięwzięcia w dziedzinie Europejskich Obliczeń Wielkiej Skali za rok budżetowy 2020,
 - uwzględniając art. 100 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A9-0078/2022),
- A. mając na uwadze, że Wspólne Przedsięwzięcie w dziedzinie Europejskich Obliczeń Wielkiej Skali („Wspólne Przedsięwzięcie”) zostało ustanowione w 2018 r. rozporządzeniem Rady (UE) 2018/1488 ⁽¹⁾ na okres do dnia 31 grudnia 2026 r. z misją opracowywania, wdrażania, rozszerzania i utrzymywania w Unii zintegrowanej światowej klasy infrastruktury superkomputerowej i infrastruktury danych oraz rozwijania i wspierania wysoce konkurencyjnego i innowacyjnego ekosystemu obliczeń wielkiej skali;
- B. mając na uwadze, że Wspólne Przedsięwzięcie rozpoczęło niezależne funkcjonowanie od 23 września 2020 r.;
- C. mając na uwadze, że członkami założycielami Wspólnego Przedsięwzięcia na podstawie rozporządzenia (UE) 2018/1488 są: Unia reprezentowana przez Komisję, państwa, które są członkami Wspólnego Przedsięwzięcia („państwa uczestniczące”), i prywatne stowarzyszenia, które są członkami Wspólnego Przedsięwzięcia (reprezentowane przez Europejską Platformę Technologiczną na rzecz Wysokowydajnych Systemów Obliczeniowych (ETP4HPC) i stowarzyszenie Big Data Value Associations (BDVA)) („członkowie prywatni”);
- D. mając na uwadze, że maksymalny wkład finansowy Unii we Wspólne Przedsięwzięcie na podstawie rozporządzenia (UE) 2018/1488 (w tym środki EFTA) wynosi 486 000 000 EUR, z czego maksymalnie 386 000 000 EUR z programu „Horyzont 2020”, a w tym co najmniej 10 000 000 EUR na pokrycie kosztów administracyjnych oraz maksymalnie 100 000 000 EUR z instrumentu „Łącząc Europę”; mając na uwadze, że państwa uczestniczące mają wnieść wkład w koszty administracyjne Wspólnego Przedsięwzięcia w wysokości co najmniej 10 000 000 EUR oraz wkład w koszty operacyjne Wspólnego Przedsięwzięcia proporcjonalny do wkładu finansowego Unii (486 000 000 EUR); mając na uwadze, że przewiduje się wkład państw uczestniczących w kosztach operacyjnych Wspólnego Przedsięwzięcia w wysokości co najmniej 476 000 000 EUR; mając na uwadze, że prywatni członkowie mają wnieść lub zapewnić wniesienie przez podmioty je tworzące i podmioty z nimi powiązane wkład na rzecz Wspólnego Przedsięwzięcia w wysokości co najmniej 422 000 000 EUR, w tym 2 000 000 EUR na koszty administracyjne; mając na uwadze, że zgodnie z wieloletnimi ramami finansowymi na lata 2014–2020 wkład Unii w koszty administracyjne ma zostać w pierwszej kolejności przeznaczony na pokrycie kosztów bieżących tylko do 2023 r.; mając na uwadze, że państwa uczestniczące i prywatni członkowie w pełni pokrywają koszty administracyjne Wspólnego Przedsięwzięcia począwszy od 2024 r.;

Uwagi ogólne

1. zauważa, że 18 września 2020 r. Komisja przedstawiła wniosek w sprawie nowego rozporządzenia Rady mającego umożliwić kontynuowanie przez Wspólne Przedsięwzięcie rozwoju obliczeń wielkiej skali w Europie przez następną dekadę w kontekście nowo przyjętych wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027; stwierdza, że wynikiem tego było przyjęcie rozporządzenia Rady (UE) 2021/1173 ⁽²⁾; zauważa ponadto, że w 2020 r. BDVA zmieniło nazwę na Data, AI and Robotics (DAIRO);
2. stwierdza, że migracja systemu księgowego miała miejsce we wrześniu 2020 r., a Komisja przekazała środki w październiku 2020 r. oraz że księgowy Komisji został mianowany księgowym Wspólnego Przedsięwzięcia w czerwcu 2020 r.;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2018/1488 z dnia 28 września 2018 r. w sprawie ustanowienia Wspólnego Przedsięwzięcia w dziedzinie Europejskich Obliczeń Wielkiej Skali (Dz.U. L 252 z 8.10.2018, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2021/1173 z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie ustanowienia Wspólnego Przedsięwzięcia w dziedzinie Europejskich Obliczeń Wielkiej Skali i uchylające rozporządzenie (UE) 2018/1488 (Dz.U. L 256 z 19.7.2021, s. 3).

Zarządzanie budżetem i finansami

3. zauważa, że w sprawozdaniu Trybunału Obrachunkowego (zwanego dalej „Trybunałem”) dotyczącym rocznego sprawozdania finansowego Wspólnego Przedsięwzięcia (zwanego dalej „sprawozdaniem Trybunału”) stwierdzono, że roczne sprawozdanie finansowe za 2020 r. rzetelnie przedstawia we wszystkich istotnych aspektach sytuację finansową Wspólnego Przedsięwzięcia na dzień 31 grudnia 2020 r. oraz wyniki transakcji, przepływy pieniężne i zmiany w aktywach netto za zakończony w tym dniu rok budżetowy, zgodnie z jego regulaminem finansowym oraz z zasadami rachunkowości przyjętymi przez księgowego Komisji; na podstawie sprawozdania Trybunału zauważa ponadto, że transakcje leżące u podstaw rozliczeń są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach;
4. zauważa, że na koniec 2020 r. wniesione wkłady obejmowały łącznie 190 919 000 EUR w gotówce ze środków Unii, w tym 188 549 000 EUR na koszty operacyjne i 2 370 000 EUR na koszty administracyjne; odnotowuje ponadto wkład finansowy państw uczestniczących w wysokości 28 862 000 EUR na koniec 2020 r.; zauważa, że we wkładzie gotówkowym na pokrycie kosztów operacyjnych uwzględniono również 12 296 000 EUR niewpłaconych wkładów gotówkowych za 2020 r., na które wystawiono nakaz odzyskania środków, ale jeszcze go nie zrealizowano; zauważa ponadto, że na koniec 2020 r. nie było potwierdzonych wkładów niepieniężnych w działalność operacyjną pochodzących od państw uczestniczących lub członków prywatnych;
5. odnotowuje, że ostateczny dostępny budżet Wspólnego Przedsięwzięcia na rok budżetowy 2020 wraz z ponownie włączonymi niewykorzystanymi środkami z poprzednich lat, dochodami przeznaczonymi na określony cel i realokacjami na następny rok obejmował środki na zobowiązania w wysokości 509 075 000 EUR oraz środki na płatności w wysokości 181 489 000 EUR; odnotowuje na podstawie sprawozdania Trybunału, że wskaźniki wykonania środków przeznaczonych na zobowiązania i środków na płatności w przypadku projektów programu „Horyzont 2020” wyniosły odpowiednio 95,5 % i 22,5 % oraz że niski poziom wykonania w przypadku środków na płatności można częściowo wyjaśnić faktem, że Komisja przeprowadziła migrację pełnego rocznego budżetu płatności na rzecz Wspólnego Przedsięwzięcia po uzyskaniu przez nie autonomii finansowej 23 września 2020 r.;
6. odnotowuje na podstawie sprawozdania Trybunału, że opóźnienia w naborze kluczowego personelu wraz z wpływem pandemii COVID-19 na planowane koszty IT, komunikacji, misji, spotkań, wydarzeń i innych usług znacznie obniżyły wskaźniki wykonania budżetu płatności administracyjnych, stanowiącego około 1,5 % całkowitego dostępnego budżetu, do 16,5 % na koniec 2020 r.; zauważa, że Wspólne Przedsięwzięcie nie wykorzystało wszystkich środków na zobowiązania na administrację i że wykorzystano tylko 29 % z tytułu 1, oraz że z powodu pandemii i faktu, że Wspólne Przedsięwzięcie uzyskało autonomię we wrześniu 2020 r., z tytułu 2 wykorzystano tylko 19 %;
7. odnotowuje na podstawie sprawozdania Trybunału, że na 2020 r. w budżecie płatności operacyjnych Wspólnego Przedsięwzięcia zaplanowano płatności zaliczkowe związane z nabyciem trzech prekursorów superkomputerów eksaskalowych i pięciu superkomputerów petaskalowych (PetaSC) na kwotę 134 874 000 EUR oraz dotyczące zakończonych zaproszeń do składania wniosków na kwotę 44 052 000 EUR; zauważa, że do końca 2020 r. płatności zaliczkowe mogły być dokonywane jedynie w przypadku podpisanych umów dotyczących komputerów eksaskalowych (Leonardo) i PetaSC na kwotę 34 288 000 EUR oraz podpisanych umów o dotację na kwotę 6 083 000 EUR, co spowodowało niski poziom wykonania w przypadku środków operacyjnych na płatności wynoszący 22,6 %; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do poinformowania organu udzielającego absolutorium o sytuacji w tym względzie;

Zamówienia i personel

8. zauważa, że do końca 2020 r. zakończono łącznie 11 procesów naboru, w tym dyrektora wykonawczego, a wybrany personel pracuje we Wspólnym Przedsięwzięciu; odnotowuje na podstawie sprawozdania Trybunału, że ponieważ zapotrzebowanie na kluczowy personel administracyjny nie zostało jeszcze zaspokojone, to wiąże się to z ryzykiem niedociągnięć w zarządzaniu finansami, budżetem i personelem oraz w procesach kontroli wewnętrznej płatności operacyjnych i wkładów niepieniężnych, a ponadto wysoki odsetek pracowników kontraktowych (74 %) może powodować znaczny poziom rotacji personelu w najbliższej przyszłości, co jeszcze bardziej zwiększy ryzyko dla systemów zarządzania; wskazuje, że może to mieć negatywny wpływ na ogólne wyniki osiągnięte przez wspólne przedsięwzięcia, jeśli chodzi o zachowanie kluczowych kompetencji, brak jasno zdefiniowanych kanałów rozliczalności oraz mniejszą wydajność pracowników; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do poinformowania organu udzielającego absolutorium o wszelkich zmianach sytuacji w tym względzie;

9. ponadto odnotowuje na podstawie sprawozdania Trybunału, że Trybunał uważa, iż Wspólne Przedsięwzięcie ma obecnie niedobór personelu, biorąc pod uwagę jego obecne obciążenie pracą w zakresie procesów administracyjnych i operacyjnych oraz pierwsze ważne działania, oraz iż w strukturze organizacyjnej w 2020 r. Wspólne Przedsięwzięcie koncentrowało się głównie na zapewnieniu głównych procesów i zadań operacyjnych, ale nie mogło, w ramach uzgodnionego planu zatrudnienia, zatrudnić kluczowego personelu administracyjnego, w szczególności kierownika administracji i finansów oraz kierownika kontroli wewnętrznej i koordynacji audytu; odnotowuje na podstawie rocznego sprawozdania z działalności Wspólnego Przedsięwzięcia, że gdy tylko Wspólne Przedsięwzięcie uzyskało autonomię, pod koniec 2020 r. rozpoczęło rekrutację na stanowiska specjalisty ds. budżetu i księgowości, prawnika i specjalisty ds. zasobów ludzkich, a w 2021 r. tych trzech odnośnych pracowników objęło swoje funkcje;
10. z zaniepokojeniem odnotowuje wyzwania związane z pandemią COVID-19 dla pracowników, zwłaszcza biorąc pod uwagę różne sytuacje życiowe, brak dostępu do przestrzeni biurowej i możliwe skutki izolacji; zwraca się do Wspólnego Przedsięwzięcia o skupienie się na dobrostanie pracowników, zarządzaniu stresem oraz równowadze między życiem zawodowym a prywatnym; zwraca się do kierownictwa Wspólnego Przedsięwzięcia o zapewnienie odpowiednich struktur wsparcia z myślą o dobrostanie psychicznym pracowników;
11. zauważa, że w 2019 r. ogłoszono przetargi na osiem superkomputerów (trzech prekursorów eksaskalowych i pięciu petaskalowych), a w 2020 r. przeprowadzono ich ocenę; zauważa, że po uzyskaniu autonomii Wspólne Przedsięwzięcie podpisało umowy na sześć komputerów do obliczeń wielkiej skali, a dokładniej cztery umowy na superkomputery petaskalowe (MeluXina, Euro-IT4I/Karolina, VEGA i PetaSC/Discoverer) oraz dwie na prekursory superkomputerów eksaskalowych (Leonardo i LUMI);
12. odnotowuje, że Wspólne Przedsięwzięcie zostało oficjalnie poinformowane, iż jeden dostawca wniósł odwołanie do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej o unieważnienie decyzji Wspólnego Przedsięwzięcia z 29 września 2020 r. dotyczącej procedury nabycia, dostarczenia, instalacji oraz utrzymania sprzętu i oprogramowania prekursorów superkomputerów eksaskalowych; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do poinformowania organu udzielającego absolutorium o wszelkich zmianach sytuacji w tym względzie;

Wyniki

13. zwraca uwagę na trzy główne cele Wspólnego Przedsięwzięcia na 2020 r., jakimi są: osiągnięcie autonomii, realizacja zaproszeń w sprawie badań naukowych i innowacji w 2020 r. oraz realizacja działań infrastrukturalnych;
14. odnotowuje, że zgodnie z odpowiednim rocznym planem prac w 2019 r. ogłoszono dwa zaproszenia do składania wniosków („W kierunku technologii i aplikacji o ekstremalnej skali” oraz „Innowacje i poszerzenie bazy zastosowań i umiejętności HPC”), a w 2020 r. dwa kolejne („Zaawansowane projekty pilotażowe ukierunkowane na europejskie superkomputery oraz program pilotażowy dotyczący symulatora kwantowego”, a także „Umowa ramowa o partnerstwie w dziedzinie europejskich technologii mikroprocesorowych małej mocy [faza 2]”);
15. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że – jak podkreślono w rocznym sprawozdaniu z działalności Wspólnego Przedsięwzięcia za 2020 r. – 43 % z 37 ekspertów pochodzących z 23 różnych krajów stanowiły kobiety, a 57 % mężczyźni; zachęca Wspólne Przedsięwzięcie do dalszego utrzymania tego poziomu równowagi płci;
16. zauważa, że w 2020 r. tylko niektóre ogólne kluczowe wskaźniki efektywności (KPI) programu „Horyzont 2020” pojawiają się w rocznym sprawozdaniu z działalności za 2020 r., oraz że ostateczne kluczowe wskaźniki efektywności Wspólnego Przedsięwzięcia dla programu „Horyzont Europa” zostaną zaktualizowane zgodnie ze zmienionym rozporządzeniem w sprawie utworzenia wspólnego przedsięwzięcia przyjętym w sierpniu 2021 r.; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do poinformowania organu udzielającego absolutorium o sytuacji w tym względzie;

Kontrola wewnętrzna

17. odnotowuje na podstawie sprawozdania Trybunału, że Wspólne Przedsięwzięcie ustanowiło wiarygodne procedury kontroli *ex ante* oparte na przeglądzie dokumentacji finansowej i operacyjnej oraz że na koniec 2020 r. Wspólne Przedsięwzięcie wdrożyło ramy kontroli wewnętrznej Komisji oparte w dużej mierze na 17 zasadach kontroli wewnętrznej, ale w przypadku zasad kontroli związanych z oceną ryzyka oraz czynnościami kontrolnymi i monitorującymi należy jeszcze wykonać kilka działań; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do poinformowania organu udzielającego absolutorium o sytuacji w tej kwestii;

18. odnotowuje na podstawie sprawozdania Trybunału, że na koniec 2020 r. Wspólne Przedsięwzięcie nie opracowało wiarygodnych procedur zatwierdzania i poświadczania wkładów niepieniężnych zadeklarowanych przez państwa uczestniczące i członków prywatnych, ani nie ustanowiło odpowiedniej procedury księgowej w celu uznania tych wkładów niepieniężnych; podkreśla fakt, że taka sytuacja utrudnia zdolność Wspólnego Przedsięwzięcia do zarządzania tymi wkładami, ich monitorowania oraz prowadzenia sprawozdawczości na temat osiągnięcia minimalnego poziomu wkładów niepieniężnych, jakie powinny wnieść państwa uczestniczące i członkowie prywatni; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do poinformowania organu udzielającego absolutorium o sytuacji w tej kwestii; zauważa, że wspólne przedsięwzięcia stosują różne procedury obliczania wkładów niepieniężnych, i wzywa do ich harmonizacji;

Zapobieganie konfliktom interesów i zarządzanie nimi oraz strategia zwalczania nadużyć finansowych

19. zauważa, że Wspólne Przedsięwzięcie opracowało kompleksowy zestaw zasad i procedur, aby zapewnić swoim pracownikom jasne ramy ich pracy, i że zasady te mają zastosowanie w całej strukturze zarządzania;
 20. zauważa, że Rada Zarządzająca Wspólnego Przedsięwzięcia przyjęła i będzie wdrażać wspólną strategię zwalczania nadużyć finansowych w zakresie badań naukowych zgodnie ze swoją decyzją nr 7/2021.
-